

VIII
РАЗРЕД

Друштво физичара Србије
Министарство просвете, науке и технолошког
развоја Републике Србије
Решења задатака за VIII разред

ОПШТИНСКИ НИВО
13.03.2016.

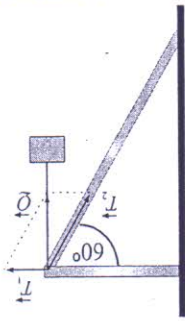
1. Уколико разложимо тежину $\vec{Q} = mg$ дуж праваца пола да добијемо се силе којима терет делује на полу. Примећујемо да у једнакостраничном троуглу важе следећи односи $mg = \frac{T\sqrt{3}}{2}$, $T_2 = 2mg \frac{\sqrt{3}}{3} \approx 34 \text{ N}$ [9+1], односно $T_1 = mg \frac{\sqrt{3}}{3} \approx 17 \text{ N}$ [9+1] или $T_1 = \frac{T_2}{2} \approx 17 \text{ N}$ [9+1].

2. Времена осциловања клатна су $t = n_1 T_1 = n_2 T_2$, одакле је однос периода осциловања $\frac{T_1}{n_1} = \frac{T_2}{n_2} = 0.4$ [3]. За клатно дужине $l_2 = l_1 + \Delta l$ [1], период осциловања је $T_2 = 2\pi\sqrt{l_2/g}$ [3], док је за клатно дужине l_1 период осциловања $T_1 = 2\pi\sqrt{l_1/g}$ [3]. Однос квадрата периода осциловања је $\frac{T_2^2}{l_2} = \frac{T_1^2}{l_1} = 0.16$ [4]. Из претходних једначина следи да су дужине $l_1 \approx 2.3 \text{ cm}$ [3] и $l_2 \approx 14.3 \text{ cm}$ [3].

3. Са h ћемо означити висину на којој се налази хеликоптер у односу на површину језера, а са d дубину језера. Звучни сигнал пређе пут $2h$ за време t_1 , одакле је $h = \frac{2}{v_1 t_1} = 306 \text{ m}$ [7+1]. Временска разлика $\Delta t = t_2 - t_1 = 0.7 \text{ s}$ [3+1] је време кретања сигнала кроз воду, тако да је $d = \frac{2}{v_2 \Delta t} = 518 \text{ m}$ [7+1].

4. Из једначине за сабирно сочиво $\frac{1}{f} = \frac{1}{p_1} + \frac{1}{l_1}$ [2] и из увећања $n_1 = \frac{l_1}{p_1} = 5$ [1] добија се $f = l_1/6$ [2]. Потребно је измерити заклон ка сочиву да би се лик формирао на мањем растојању тј. да би увећање било мање него у првом случају $l_2 = l_1 - \Delta x$ [4]. Из увећања $n_2 = \frac{l_2}{p_2} = 3$ [1] и једначине за сабирно сочиво у другом случају се добија $f = l_2/4$ [2]. Из претходних једначина добијемо $l_1 = 3l_2/2$, тј. $l_2 = 2\Delta x$ [2], $l_1 = 3\Delta x$ [2]. Растојање за које је померен предмет је $d = p_2 - p_1 = \frac{\Delta x}{15} = 0.02 \text{ m}$ [3+1].

5. Ако се предмет налази у центру кривине удубљеног сферног огледала $p_1 = 2f$ [2] лик се формира на истом месту тј. $l_1 = 2f$ [3]. У другом случају је $p_2 = 3f$, па се из једначине за удубљено огледало $\frac{1}{f} = \frac{1}{p_2} + \frac{1}{l_2}$ добија $l_2 = 3f/2$ [5]. Удаљеност ликов је $d = l_1 - l_2 = f/2$ [5], а однос увећања $\frac{n_2}{n_1} = \frac{l_2 p_1}{l_1 p_2} = 2$ [5].

Члановима комисије желимо успешан рад и пријатан дан!